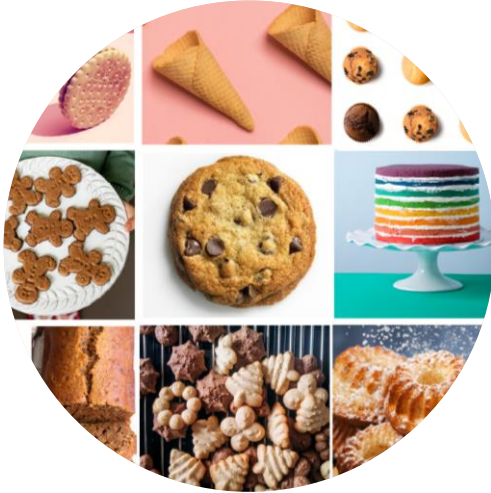

Suikerreductie in fijne bakkerswaren

Wie zijn we? Team suikerreductie:

- [Miriam Quataert](#)

Senior Scientist Food Formulation; Practor Eiwittransitie SVO

- [Rimmer Woudstra](#)

Onderzoeker Food Formulation

- [Anke Janssen](#)

Senior scientist Food Technology en Sensory & Consumer Science

Suikerreductie

Versnelling in suikerreductie in de bakkerij- en zoetwarenindustrie

Kennis-op-Maat project (2-jarig)

- ***Kennisoverdracht*** naar ***bedrijfsleven*** (MKB) en ***onderwijs***
- Suikerreductiekennis van WFBR met name over cake en koek
  - Versnellen ontwikkelings- en implementatietrajecten
  - Vaak betere productkwaliteit

Rimmer Suiker is een multifunctioneel ingrediënt

Suikerreductie in de praktijk

- Meer dan alleen zoetheid
- Draagt bij aan structuur en textuur → mondgevoel
- Grootste uitdaging: nabootsen van de **textuur**

➤ Vanuit begrip van de functie in het product

CRITICAL REVIEWS IN FOOD SCIENCE AND NUTRITION
2021, VOL. 61, NO. 16, 2756-2772
<https://doi.org/10.1080/10408398.2020.1786003>

 Taylor & Francis
Taylor & Francis Group

REVIEW

 OPEN ACCESS Check for updates

Understanding functionality of sucrose in cake for reformulation purposes

R. G. M. van der Sman and S. Renzetti

^aWageningen-Food & Biobased Research, Wageningen University & Research, Wageningen, Netherlands

KoM-project suikerreductie: Achtergrond en aanpak

Wageningen Food & Biobased research

1. Waarom suikerverlaging?

Daarom suikerverlaging!

Wereld Gezondheid Organisatie:

inname van vrije suikers verlagen tot minder dan 10% van de energie van wat je op een dag eet

(en beveelt verdere verlaging tot onder 5% aan)*

Voedingscentrum:

Het is voor iedereen goed om niet te veel producten met toegevoegd suiker te eten**

- Toegevoegd suiker levert gemiddeld 11,3% van de energie-inname*

* Suiker, toegevoegd | Wat eet Nederland

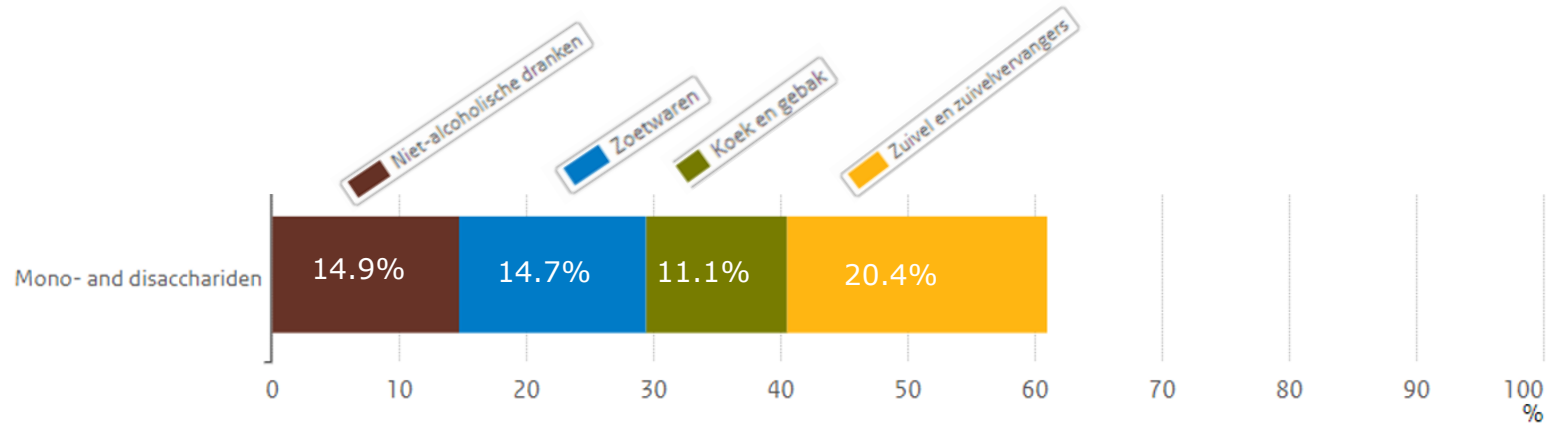
Question:

- Which 4 product categories contain most **added** sugar?

Average sugar content in product categories

- Average sugar content in these 4 categories:

- Note: milk and some non-alcoholic drinks also contains sugars that are not added

Hoeveel koek, gebak en zoetwaren?

Nederlanders eten gemiddeld

37 gram/dag

KOEK en GEBAK

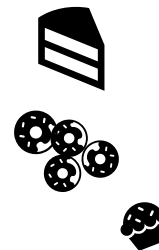
Nederlanders eten gemiddeld

26 gram/dag

ZOETWAREN

KOEK en GEBAK:

koekjes, biscuits,
ontbijtkoek, cake, gebak en
taart

ZOETWAREN:

Snoep, chocolade, zoet broodbeleg, suiker,
honing, stroop en (limonade)siroop

Uitdagent: suiker is een multi-functioneel ingrediënt

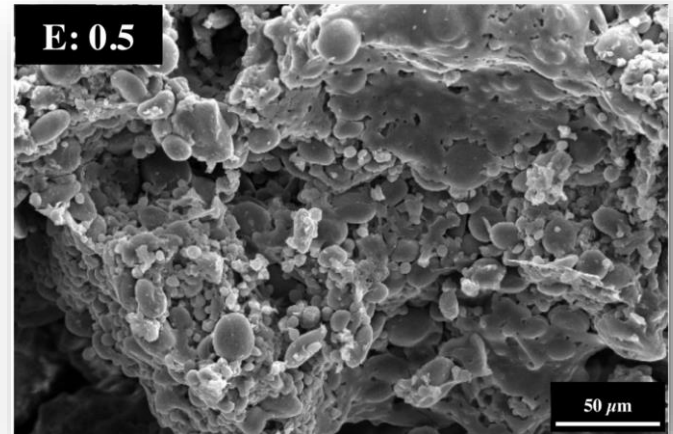
- Meer dan zoetheid
  - Structuur
  - Textuur
  - Mondgevoel
  - Kleur
  - Smaak
  - Houdbaarheid

➤ Grootste uitdaging: **textuur**

Grootste uitdaging: textuur

- Suiker bepaalt in zoete producten in sterke mate textuur
- Wanneer de invloed van suiker op structuurvormende ingrediënten niet wordt overgenomen is suikerreductie niet optimaal

Microscopic view of a rotary moulded cookie
Teresa Molina et al., 2021

Een andere aanpak voor suikervervanging

- Gebruiken van fundamentele kennis over het effect van suiker op de andere ingrediënten
    - Wat is de rol van suiker in het specifieke product?
    - Welke interacties van suiker met andere ingrediënten zijn er?
    - Welke natuurkundige principes gebruik je om de voor dit product optimale suikervervangers te vinden?
- Op basis van deze info gebruiken we de suiker reductiecomputermodel om de optimale combinatie van suikervervangers te vinden

Waarom kiezen voor deze aanpak?

Huidige strategieën op de markt vaak gebaseerd op:

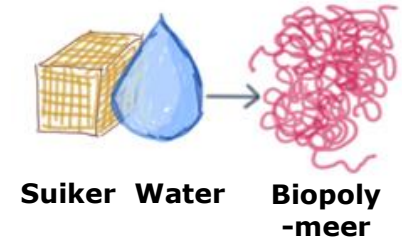
- Vervanging met 1 ingredient
- Vervanging d.m.v. mixen voor '1 op 1' vervanging.
- Elk product is uniek, dus de oplossing is nooit optimaal

Twée fysische parameters voor textuur

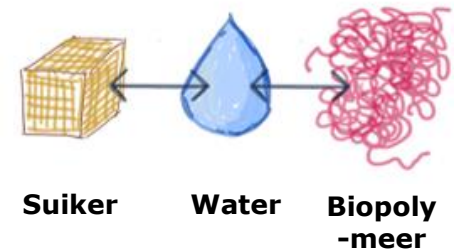
- Suiker werkt als **weekmaker**

- Verzacht de textuur/verlaagt de viscositeit
- Werkt samen met water om polymeren te verzachten
- Beschreven met *waterstofbrugdichtheid* $\Phi_{w,eff}$

- Suiker werkt als **bevochtigingsmiddel**

- Het bindt water
- Concurrereert met biopolymeren voor het water
- Beschreven met *waterinteractieparameter* X_{eff}

Begrip van de rol van suiker in cake om suikervervanging mogelijk te maken

CRITICAL REVIEWS IN FOOD SCIENCE AND NUTRITION
2021, VOL. 61, NO. 16, 2756–2772
<https://doi.org/10.1080/10408398.2020.1786003>

Taylor & Francis
Taylor & Francis Group

REVIEW

OPEN ACCESS

Check for updates

Understanding functionality of sucrose in cake for reformulation purposes

R. G. M. van der Sman and S. Renzetti

^aWageningen-Food & Biobased Research, Wageningen University & Research, Wageningen, Netherlands

■ Drie fasen van cake bakken

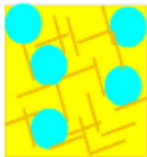
1. Mengen
2. Bakken
3. Koelen

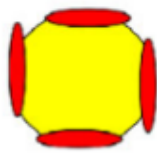
licensed under CC BY-NC-ND

Cake-ingredienten

- Ingrediënten cake: suiker, bloem, ei, vetstof in verhouding 1:1:1:1
  - Twee typen functies van ingrediënten
    1. Verstevigende ingrediënten zoals bloem en eiwit
→ *netwerkvormend*
    2. Verzachtende ingrediënten zoals suiker en vet
→ *netwerkbelemmerend*
- Schematisch weergeven:

Margarine
W@F/O

Egg yolk
O@Y

Sugar
Cx

Egg white
W/P

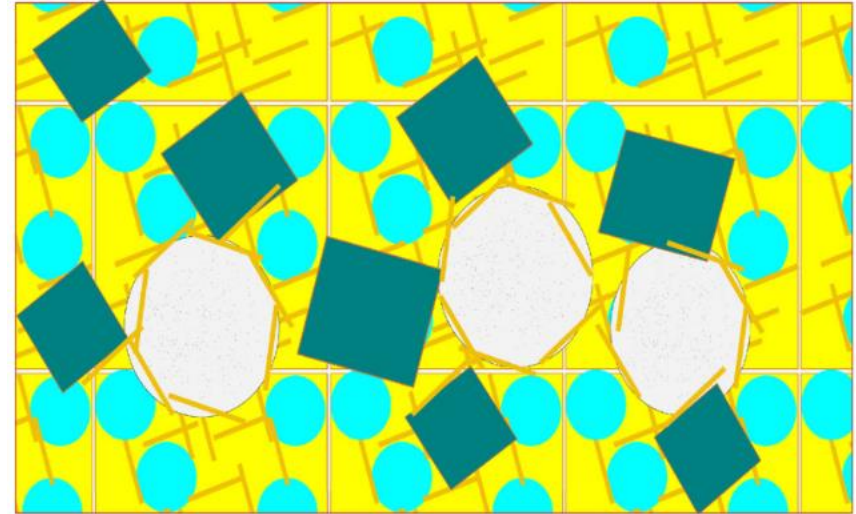
Air
A

Wheat flour
Sx+Q

Mengen (1) - creaming

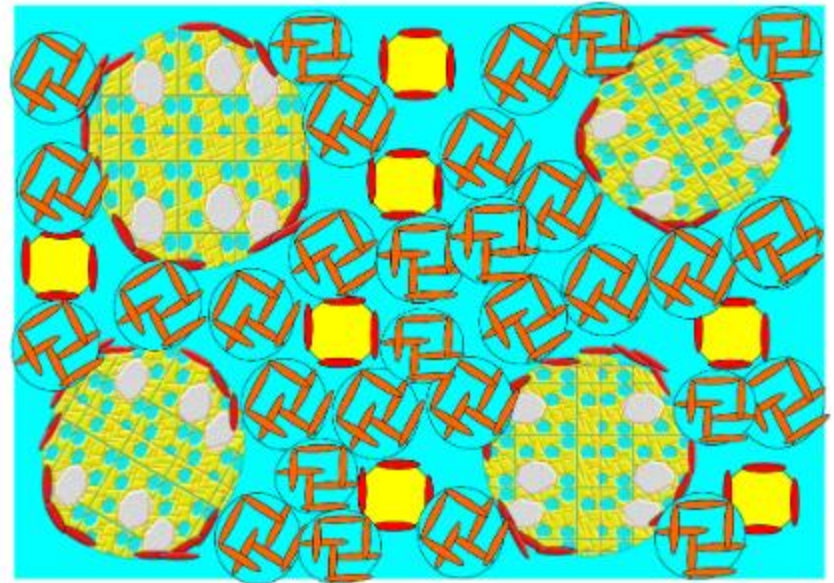
- Luchtinslag in het beslag
- Rol van suiker
  - Vetkristallen kleiner maken → meer luchtinslag
  - Opgeloste suikers geven viscositeit (dikker mengsel) → meer luchtinslag mogelijk

(Van der Sman & Renzetti, 2021)

Mengen (2) – toevoegen van eieren

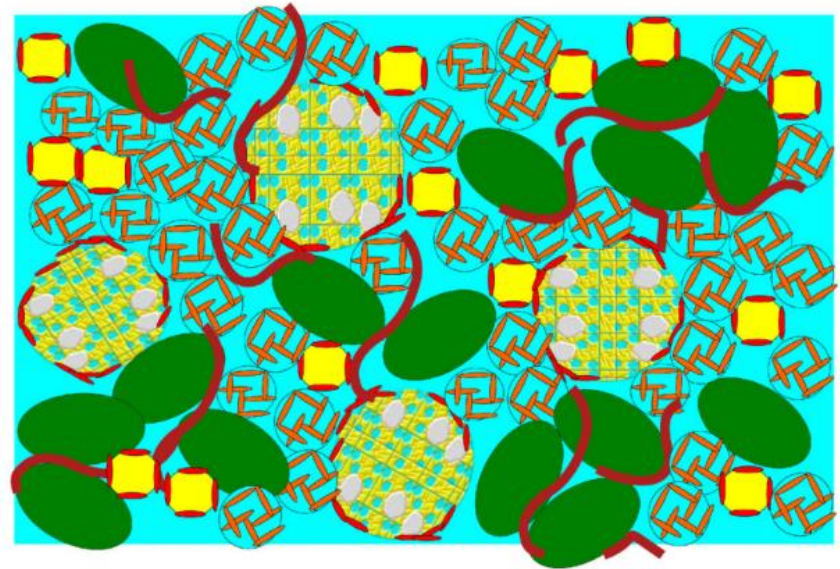
- Toevoegen van ei geeft veel extra water (margarine w/o, dit o/w)
- Oliefase van het eigeel wil binden met vetstof, dit stabiliseert de olie in water
- Rol van suiker
  - Een deel van het suiker lost op in het water en geeft viscositeit

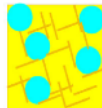
(Van der Sman & Renzetti, 2021)

Mengen (3) – toevoegen van bloem

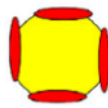
- Bloem bindt water en daarmee neem de stabiliteit van het beslag toe (minder kans op scheiding vet/water)
- Rol van suiker
  - Bindt water sterk en zorgt daarmee dat gluten beperkt water kunnen opnemen

(Van der Sman & Renzetti, 2021)

Margarine
W@F/O

Egg yolk
O@Y

Sugar
Cx

Egg white
W/P

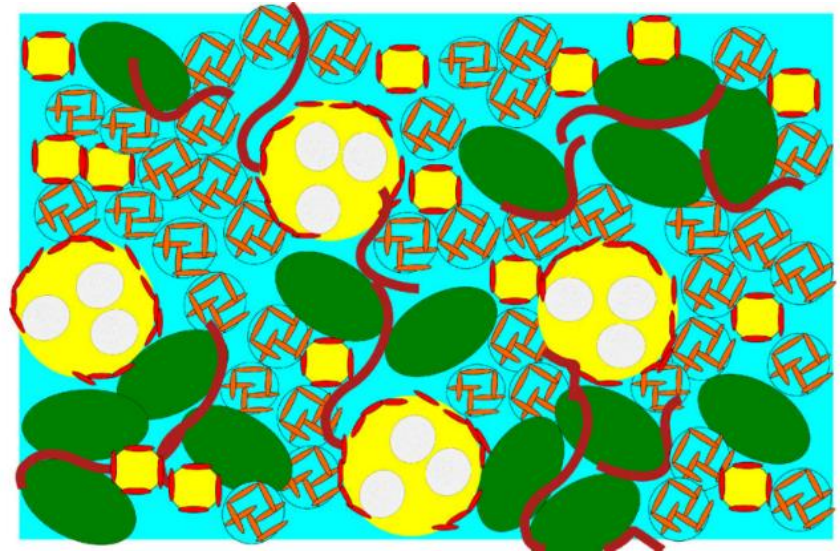
Air
A

Wheat flour
Sx+Q

Bakken (1) – smelten van vet

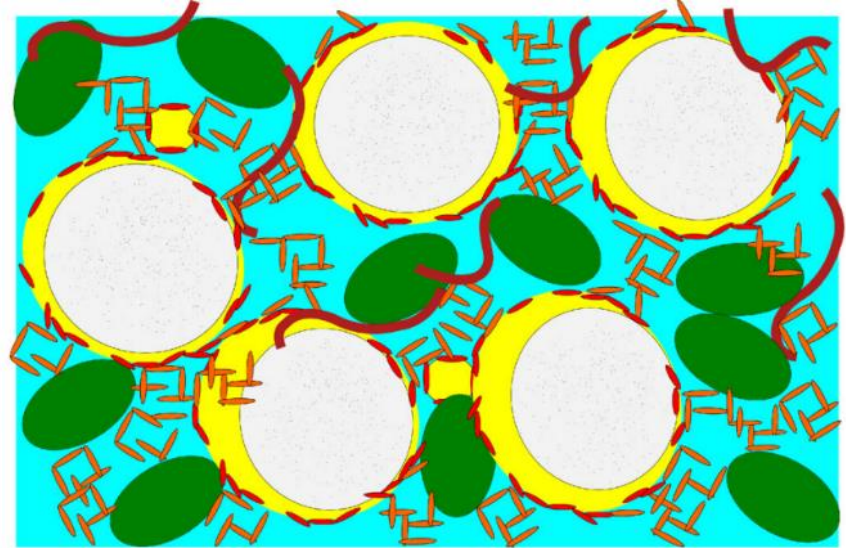
- Vetkristallen smelten → water komt vrij uit margarine
- Luchtbellen omgeven door olie worden gestabiliseerd door eiwit
- Rol van suiker
  - Binden deel vrijgekomen water

(Van der Sman & Renzetti, 2021)

Bakken (2) – uitzetten luchtballen

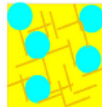
- $>50^{\circ}\text{C}$ zetten luchtballen uit
- Eiwitten worden steviger en stabiliseren het schuim
- Eigeel gaat denatureren, gluten beginnen te zetten, zetmeel te zwellen
- Rol van suiker
  - Beïnvloedt hoeveel water het zetmeel kan opnemen

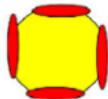
(Van der Sman & Renzetti, 2021)

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Margarine
W@F/O

Egg yolk
O@Y

Sugar
Cx

Egg white
W/P

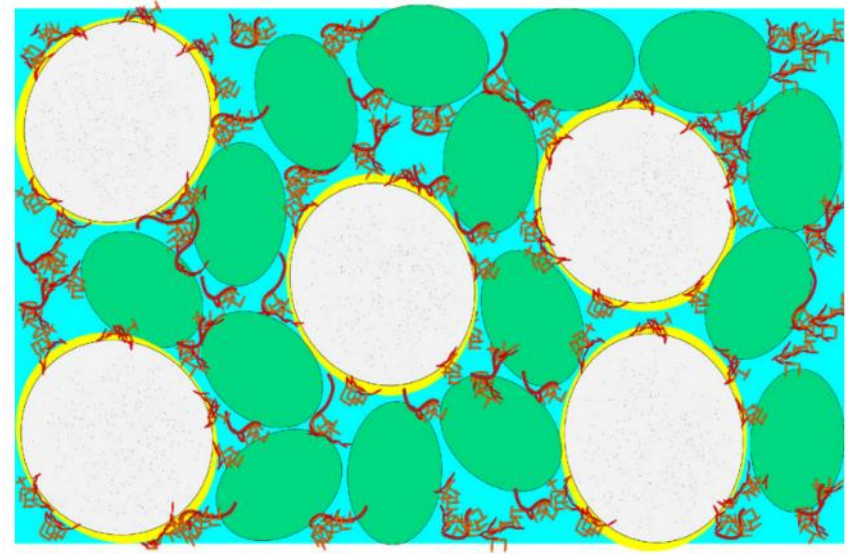
Air
A

Wheat flour
Sx+Q

Bakken (3) – overgang naar stevigheid

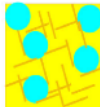
- Zetmeel zwelt verder en geleert
- Eiwitten denatureren en vormen verbindingen met gluten
- De korst wordt bruin
- Rol van suiker:
  - Bepaalt zetmoment gluten en ei-eiwitten (door waterbinding)

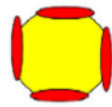
(Van der Sman & Renzetti, 2021)

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Margarine
W@F/O

Egg yolk
O@Y

Sugar
Cx

Egg white
W/P

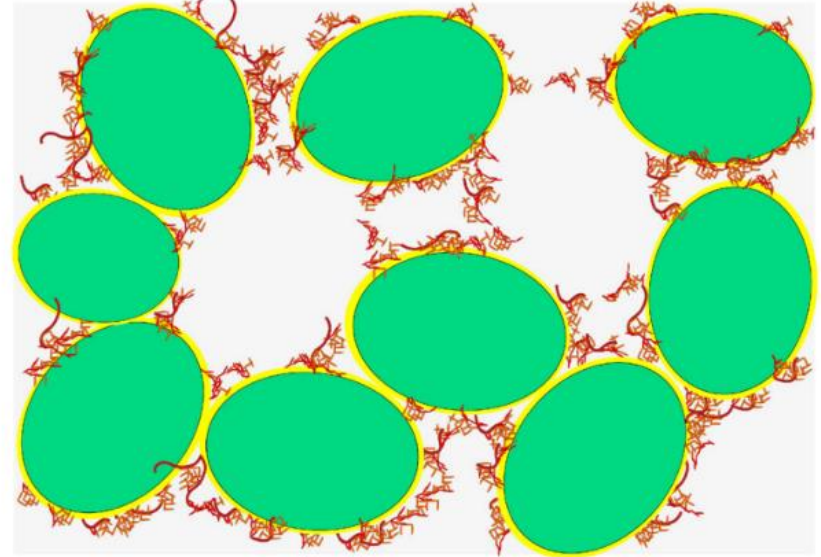
Air
A

Wheat flour
Sx+Q

Afkoelen - stevigheid

- Re-kristallisatie van zetmeel zorgt voor een stevig tweede netwerk
- Het eiwitnetwerk geeft binding, het zetmeel stevigheid

(Van der Sman & Renzetti, 2021)

Functionaliteiten van suiker in cake

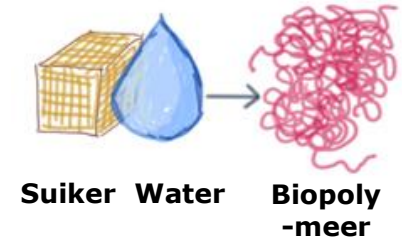
- Vele functionaliteiten, dus lastig te vervangen!

		PROCESSING STEPS			FINAL PRODUCT QUALITY
		Mixing	Baking	Cooling	
TECHNOLOGICAL FUNCTION	PROCESS	- Create uniform batter (emulsion o/w) - Air incorporation	- Structure formation - Water evaporation - Phase transitions	Final setting of structure	- Volume - Crumb structure - Texture - Sensory
	INGREDIENTS				
	PROTEINS	Gluten (flour) hydration contributes to increase batter viscosity	Structure formation by mixed protein system via SS bonds and hydrophobic interactions		
	Gluten	Egg white proteins contribute to foam stabilization	Egg white protein coagulation sets structure against further expansion	Extent of protein network controls rheology against collapse	Crumb texture (extent of protein network and cross-linkages)
	Egg	Viscosity contributes to air incorporation and foam stability	Control oven rise		- Volume (dynamics of coagulation during baking) - Crumb grain
	STARCH	- Flour/starch particles contribute to stabilize emulsion - Contributes to batter viscosity	- Gelatinization and swelling increases batter shear modulus - Ratio with gluten affects thermosetting temperature - Control oven rise	- Amylose retrogradation provides a continuous network - Determines crumb firmness	- Crumb texture (extent of starch swelling) - Affects firmness via amylopectin retrogradation
	FAT	Foam stabilization (β' crystals)	- Fat melting lowers batter viscosity - Fat crystals enhance shear modulus - Air cells stabilization by oil (oil film at o/w interface)	Controls rheology via re-crystallization	Retards staling via effect on amylopectin
	SUGAR	- Crystalline sugar favours air incorporation - Dissolved sugars contribute to increase viscosity (via T_g) - Affects protein hydration (via sorption behaviour)	Type and amount affect viscosity (via T_g) and controls temperature for structure fixation (gelatinization and swelling, protein coagulation)	Influences amylose retrogradation	- Retards staling via effect on amylopectin - Shelf-life (via aw) - Taste (sweetness) - Crust colouring via Maillard and caramelization

Twée fysische parameters voor textuur

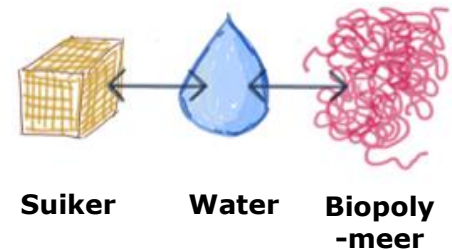
- Suiker werkt als **weekmaker**

- Verzacht de textuur/verlaagt de viscositeit
- Werkt samen met water om polymeren te verzachten
- Beschreven met *waterstofbrugdichtheid* $\Phi_{w,eff}$

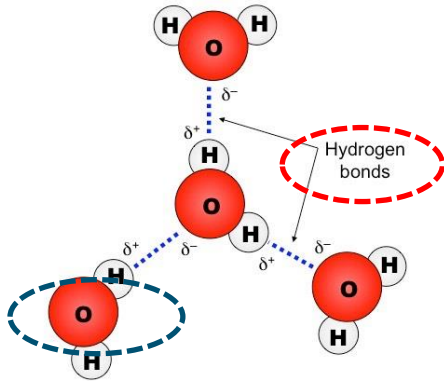
- Suiker werkt als **bevochtigingsmiddel**

- Het bindt water
- Concurrereert met biopolymeren voor het water
- Beschreven met *waterinteractieparameter* X_{eff}

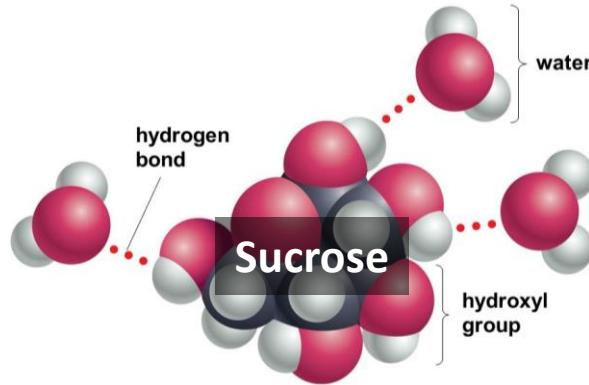

Beslissend voor interacties van suiker → waterstofbruggen

Watermoleculen

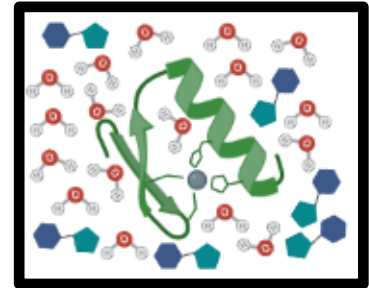

Suiker + water (oplosmiddel)

Eten

(bijv. bloem+ water+ suiker)

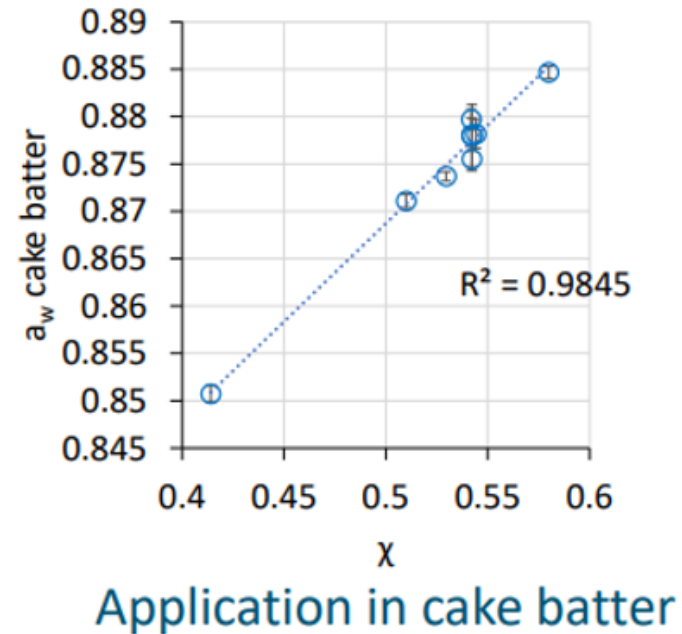

$$\Phi_p + \Phi_w + \Phi_s = \Phi_{Tot}$$

De hoeveelheid waterstofbindingen in het volume van het systeem bepaalt interactie

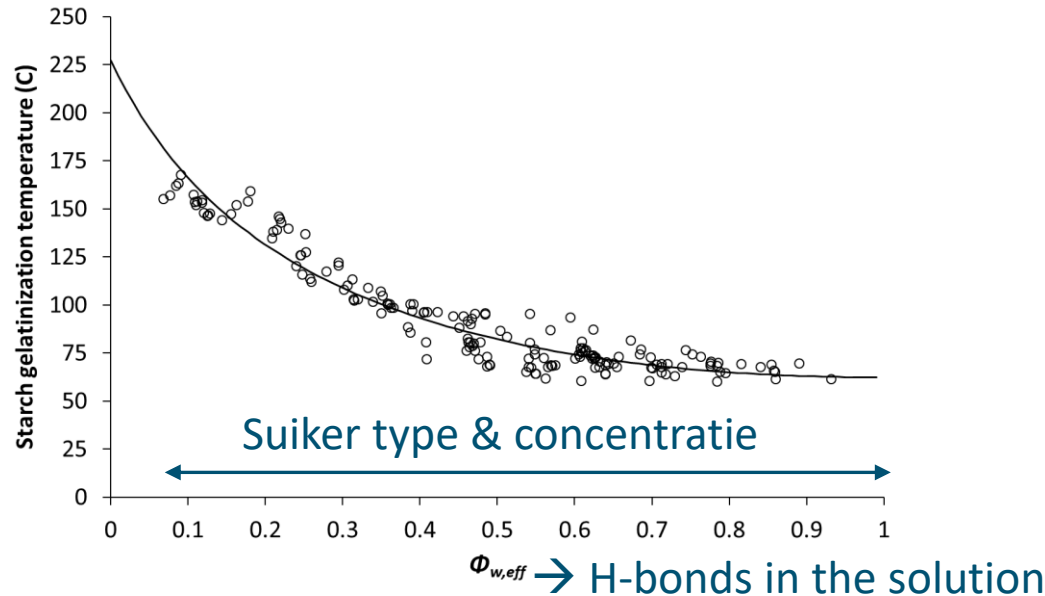
Hydratatie ingrediënten → bepaald door waterbinding

- Waterbinding → gereguleerd door χ
- Wateractiviteit in een cake is een functie van χ

Suikers (en vervangers) reguleren zetmeelgeling

- Suikervervangers verplaatsen gelingstemperaturen
→ beïnvloedt moment van vastzetten structuur tijdens bakken
- Vergelijkbaar effect voor eiwitdenaturatie
→ beïnvloedt coagulatietemperatuur en netwerkvorming

Renzetti et al., 2021

van der Sman and Mauer., 2019²⁹

Toepassing op productontwerp

Key properties of sugars and sugar replacers

Ingredients characterization & prediction models for functionality

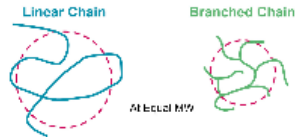

Optimizing sugar replacement in food

Effective hydrogen bonding

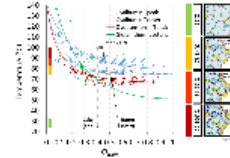
M_w & Shape

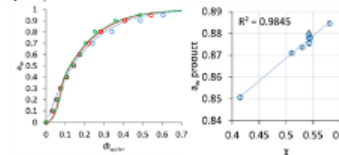
Molecular structure

Viscosity, Gelatinization, Denaturation →
Texture, Structure & Mouthfeel

A_w → **humectancy & shelf-life**

Polyol

Sucrose

Functional mixture

FOS

Digitalization of knowledge

Multi-criteria decision support

WAGENINGEN UNIVERSITY & RESEARCH

Product: Cake

Reference Formulation

Sugar Replacement

Physical properties

Nutritional content

Add Ingredient

Load Formulation

Save Formulation

Enter Demo Formulation

Product: Cake

Ingredient Type

Ingredient Name

Amount (g)

Amount (%)

15.000

100.000

0.000

15.000

100

Next

Product: Cake

Ingredient Type

Ingredient Name

Amount (g)

Amount (%)

0.439

0.5

0.255

0.765

10.153

30.458

Generate samples

Total amount:

Add Ingredient

Load Formulation

Save Formulation

Enter Demo Formulation

	Amount (%)	Nutrient	Amount
Whole egg	24.4	Fibre (g)	0.488
Butter (unsalted)	24.4	Sodium (g)	0.718
Emulsifier BV46	1.22	Saturated Fat (g)	13.7
Sucrose	24.4	Total Carbohydrate (g)	42.2
Cake Flour (Flamingo)	24.4	Fat (g)	22.4
Sodium Bicarbonate	0.195	Sugar (g)	24.8
Sodium Pyrophosphate SAPP 28	0.293	Protein (g)	5.69
Sodium chloride	0.683	Energy (kcal)	395

NUTRI-SCORE

A B C D E

WAGENINGEN UNIVERSITY & RESEARCH

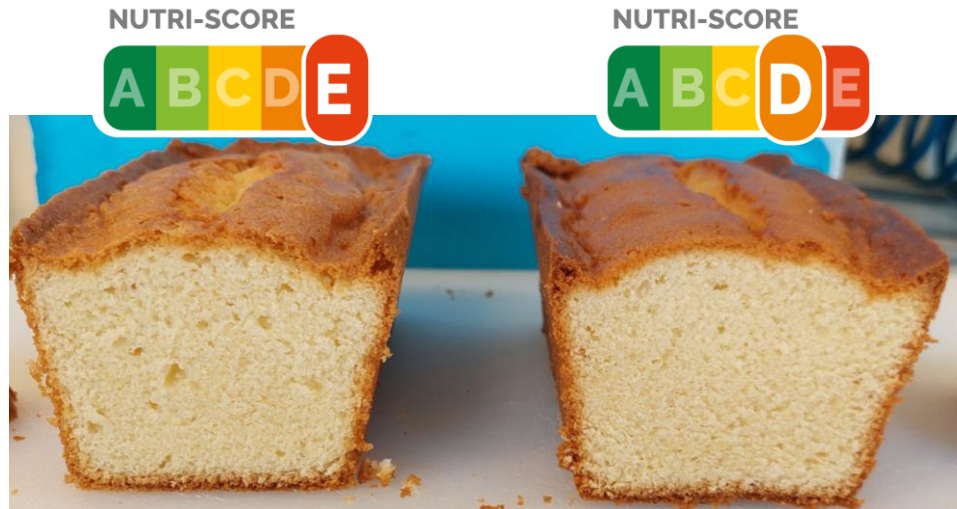
Kennis komt samen in een calculatietool

Selecteren relevante parameters & gebruik rekenkracht

- Cake 50% sugar reduced ●
- Reference ●

Gebruiken om te herformuleren

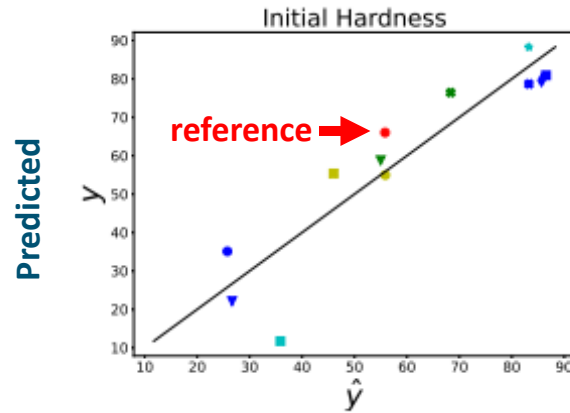

Referentie

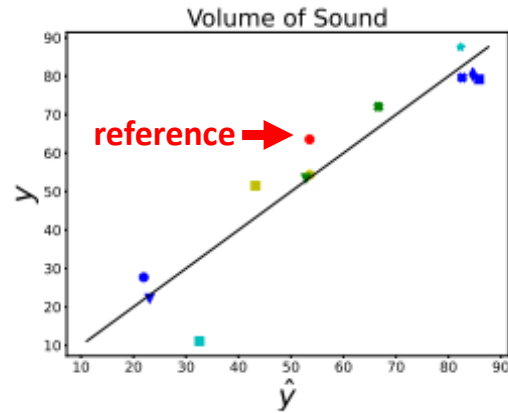
50% suikergereduceerd

**Mix van vervangers
vertoont vergelijkbaar
effect qua functionaliteit**

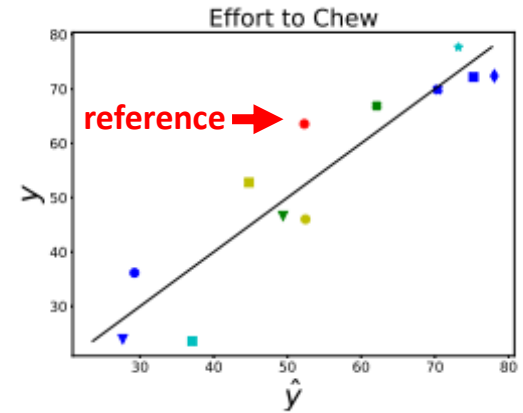
Voorspellen sensorische eigenschappen

Measured value

Measured value

Measured value

Sman, Renzetti 2022. Food Hydr. 10.1016/j.foodhyd.2022.107966

- De voorspellingen van sensorische eigenschappen d.m.v. $\Phi_{w,eff}$ and χ_{eff} , komen goed overeen met de gemeten eigenschappen. Dit geeft mogelijkheden om bepaalde eigenschappen meer naar voren te brengen tijdens een herformulering

Conclusies

- Deze suikerreductie aanpak gebruikt fundamentele eigenschappen van suikers en suikervervangers om hiermee direct dichtbij het origineel te komen
- Berekeningen kunnen daarnaast uitsluitsel geven over welke ingrediënten zeker niet gaan werken en dus niet in de praktijk getest hoeven te worden
- In koekjes en cakes is de structuur goed gematched

Dank voor uw aandacht

■ Met dank aan WFBR collega's

Prof. Ruud van der Sman

Dr. Stefano Renzetti

Eric Raaijmakers

Irene van den Hoek

Jolanda Henket

Cees Heddes

} Kennisontwikkeling

} Expert bakkerij

} Onderzoeker(assistent)

■ Vragen?

■ Meer informatie?

Miriam.Quataert@wur.nl

Anke.Janssen@wur.nl

Joost.Blankestijn@wur.nl

■ Acknowledgement funding

